

Rödgumpspapegoja (*Pionus sp.*)

Lämplighet

Rödgumpspapegojan är en förhållandevis tystlåten papegoja jämfört med andra papegojor (så som t ex amasonpapegojor). Den är intelligent och ganska lugn som är lätt att få tam och föredrar att klättra framför att flyga. Den bör inte lämnas ensam. Det finns åtta olika arter av rödgumpspapegojor så man bör läsa på om de olika arterna innan inköpet. Har man sedan tidigare erfarenhet av fåglar och vill lägga ner mycket tid varje dag så länge den lever är det en underbar fågel. Är man inte beredd att göra det bör man inte köpa fågelns den då den kommer att må mycket dåligt.

Ursprung

Rödgumpspapegojan kommer från olika tropiska och subtropiska områden i Sydamerika där den lever i flockar.

Utseende

Rödgumpspapegojan har en bastant kroppsbyggnad med kort stjärt och vars längd varierar mellan 26-31 cm. Den finns i olika teckningar så som t ex blått huvud och vit panna.

Foder

Som bas ges dagligen en pelletsblandning kompletterat med frukt och grönt. Då rödgumpspapegojan lätt får A-vitaminbrist bör man välja A-vitaminrika frukt och grönsaker såsom t ex morötter, broccoli och papaya. Ges en näringsriktig foderstat behöver man ej ge vitaminer. Tänk på att inte ge din fågel choklad, koffein eller alkohol. Avokado är dödligt giftigt för fåglar.

Ljus

Papegojor kan lida av kalkbrist trots att de får tillräckligt med kalk i kosten. För att tillgodogöra sig

kalk måste papegojan ha vitamin D. Vitamin D tillgodogör sig fågelns via UV-ljus som den får från solen eller speciella lysrör som finns speciellt för fåglar. Dessa byts ut varje år då de avtar i styrka. De bör sitta cirka 40 cm från den plats där papegojan tillbringar merparten av sin tid. Det bästa är dock om papegojan får ofiltrerat solljus (ej genom glas) på sig.

Buren

Buren kan aldrig bli för stor och bör vara av kraftigt galler. Buren bör stå mot en vägg och ljust, dock ej i direkt solsken. Många av de burar som finns att köpa är väldigt höga, vilket lurar köparen att tro att det är en stor bur. Volymmässigt stämmer det, men inte utrymmesmässigt. En fågel behöver utrymme vågrätt, inte i höjddled då den inte flyger ner och upp utan fram och tillbaka. Inred buren med olika tjocka naturgrenar av lövträd. Lägg tidningar eller träflis på botten. Det bör finnas flera mat- och vattenskålar som placeras så att fågelns inte kan bajsa i dem. Leksaker och grenar att gnaga på bör alltid finnas.

Handhavande

Om rödgumpspapegojan inte är tam och den måste fångas, använd en handduk och lägg över fågelns. Ta ett försiktigt men bestämt grepp bakifrån om fågelns huvud och undernäbb. Håll om fågelns hela kropp löst men ändå bestämt, kläm ej över bröstkorgen då fågelns andas med hela kroppen.

Hemkomsten

Om en ung rödgumpspapegoja inköpts ska den kunna äta själv innan hemkomsten. Låt den själv klättra ur transportburen och in i buren som förberetts med mat och vatten. Låt fågeln sitta i lugn och ro första dygnet. Närma er buren försiktigt, småpratande och med lugna rörelser. Om fågeln inte äter och dricker andra dagen, kontakta säljaren. En svag nattlampa hjälper fågeln att orientera sig.

Skötsel

Mat, frukt och grönt och vatten byts dagligen, oftare om det är förorenat. Rengör mat och vattenskålar dagligen och bur och sittpinnar en gång i veckan. Ta bort bajs och matrester från botten dagligen då det annars bildas bakterier. Rödgumpspapegojan kommer från ett fuktigt klimat och bör duschas flera gånger i veckan för att må bra. Då fåglar är mycket känsliga för luftföroreningar ska man ej röka inomhus.

Jordbruksverkets föreskrift (SJVFS 2014:17, Saknr L 80) hur man håller en papegoja

- Rödgumpspapegojans bur vara minst 0,9 x 0,5 m och 0,6 m hög Buren ska berikas med saker att klättra på, föremåla att gnaga och plocka sönder. Det ska finnas foderanordningar som stimulerar födosöksbeteende. Berikningsföremål ska bytas ut med så täta intervall att fågeln inte tappar intresset och slutar använda föremålen.
- Fåglar som i naturen lever i grupp ska hållas i par eller grupp, man bör därför inte ha en rödgumpspapegoja utan minst två av samma art eller släkte.
- Vingklippning ska inte ske regelbundet, utan endast under vissa omständigheter.
- Ett koppel får inte fästas runt benet eller ringen på papegojan. Ett flygsele eller motsvarande som sitter runt kroppen, och som hanteras av en människa, får användas tillfälligtvis.
- Papegojor bör dagligen ha tillgång till utrymmen där de kan utföra naturliga rörelsemönster såsom att flyga fritt.
- Papegojor ska hållas i en berikad miljö som stimulerar dem att utföra sina naturliga beteenden och förhindrar att de utvecklar beteendestörningar.

Sjukdom

Blir rödgumpspapegojan sjuk är det ofta på grund av omgivningen och foderrelaterade sjukdomar. Den drabbas lätt av svamp i kråvan och av inälvsmask. Det är därför mycket viktigt att vara noga med hygien i buren och framför allt runt matplatsen. Tror du att din fågel är sjuk, kontakta en fågelkunnig veterinär omedelbart då sjukdomsförloppet ofta är mycket snabbt. Tänk på ordspråket ”Den dagen din fågel verkar sjuk, är den dagen den dör”. Tecken på sjukdom är ändrat beteende, matvägran, andfådd, uppburrad fjäderdräkt, matta och trötta (oval) ögon. I väntan på veterinärbesök, placera din fågel i ett fuktigt uppvärmt rum ca 30 grader. Använd inte värmelampa, då det punktvis kan bli för varmt. Ett bra sätt att hålla koll på sin fågel är att väga den en gång i veckan. Minskar den mer än 10 % i vikt bör fågelkunnig veterinär uppsökas.

Litteratur

The practical Pionus, Pet Pionus Parrots av Russ Shade.
Pionus Parrots: A Complete Guide av Roger Sweeney
Pionus Parrots av John o Pat Stoodley
Pionus Parrots av Rosemary Low

